

T-Mobile Polska S.A., ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa

Sz. P. Jacek Oko
Prezes Urzędu
Komunikacji Elektronicznej
ul. Giełdowa 7/9

Data: 7 października, 2022

DG-BSR/1600/237/2022

Stanowisko konsultacyjne dotyczące projektu decyzji w sprawie DR.WORK.609.1.2022

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z ogłoszeniem konsultacji projektu decyzji (DR.WORK.609.1.2022) Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej w przedmiocie określenia wskaźnika zwrotu kosztu zaangażowanego kapitału do stosowania przez Orange Polska S.A. w kalkulacji kosztów usług hurtowych, w tym usługi BSA¹, w imieniu T-Mobile Polska S.A., w załączeniu, przedstawiam stanowisko konsultacyjne.

Z poważaniem,

Załączniki:

- Stanowisko konsultacyjne T-Mobile dotyczące projektu decyzji w sprawie DR.WORK.609.1.2022

¹ hurtowy rynek usługi centralnego dostępu w stałej lokalizacji dla produktów rynku masowego (rynek 3b) z Zalecenia Komisji z dnia 9 października 2014 r. w sprawie rynków właściwych w zakresie produktów i usług telekomunikacyjnych w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji ex ante zgodnie z dyrektywą 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej

Stanowisko konsultacyjne T-Mobile Polska S.A. (dalej „T-Mobile”) dotyczące projektu decyzji w sprawie DR.WORK.609.1.2022

Na wstępie pragniemy zwrócić uwagę, iż wskaźnik WACC ma niezwykle istotne znaczenie z punktu widzenia kalkulacji kosztów usług regulowanych, świadczonych przez operatora o znaczącej pozycji rynkowej. Określenie go w nieodpowiedniej wysokości będzie prowadzić do wystąpienia nieefektywności na odpowiednim rynku hurtowym.

Zbyt wysokie ceny hurtowe, wynikające z zawyżonej wartości wskaźnika WACC określonego w projekcie decyzji w sprawie DR.WORK.609.1.2022 (dalej „Projekt decyzji”) mogą prowadzić do zmniejszenia efektywności wejścia na rynek ultraszybkiego Internetu w stałej lokalizacji przez podmioty konkurencyjne wobec Orange Polska S.A. (dalej „OPL”), czego skutkiem może być umocnienie znaczącej pozycji operatora zasiedziatego i ograniczenie efektywnej konkurencji.

T-Mobile stoi na stanowisku, iż wysokość wskaźnika WACC określona w Projekcie decyzji jest nieprawidłowa, co wynika z niewłaściwego sposobu wyznaczenia kluczowych parametrów takich jak: struktura kapitału oraz premia za ryzyko inwestycyjne związane z budową sieci światłowodowych.

1. Nieprawidłowe określenie struktury kapitału, wynikające z błędnego zastosowania formuły „gearing”

W konsultowanym Projekcie decyzji Prezes UKE określił wagę kapitału obcego OPL na poziomie 29,78%, a kapitału własnego w wysokości 70,22%. Do wyznaczenia tych wartości Prezes UKE postąpił się średnią arytmetyczną wskaźników „gearing” (g) dla całej grupy porównawczej, określonych w raporcie „BEREC Report on WACC parameter calculations according to the European Commission’s WACC Notice (WACC parameters Report 2022) BEREC” (dalej „Raport BEREC 2022”)¹ w wysokości 42,42%. Niestety, w ocenie T-Mobile, Prezes UKE zastosował formułę „gearing” do wyznaczenia wagi kapitału obcego w sposób sprzeczny z definicją tego parametru, przyjętą w Raporcie BEREC 2022 ($g=D/V$ lub $g=D/(D+E)$). Zamiast zastosować tę wartość wprost, jako wagę kapitału obcego, Prezes UKE używa dodatkowej następującej formuły: $D/(D+E)=g/(g+100)$ do wyznaczenia udziału kapitału obcego. Ten błąd metodologiczny prowadzi do wyznaczenia nieprawidłowej struktury kapitału, ponieważ znacząco zmniejsza wagę kapitału obcego (który jest tańszy), a zawyża droższy kapitał własny. W konsekwencji prowadzi to do zawyżenia wskaźnika WACC. W dodatku powyżej wskazana modyfikacja formuły gearing nie tylko prowadzi do sprzecznych, z matematycznego punktu widzenia wniosków ($D/(D+E)=g/(g+100)$), ale jest stosowana bez żadnego uzasadnienia i komentarza ze strony Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, a także w sposób niespójny z definicjami tej formuły zawartymi przez Prezesa UKE w Projekcie decyzji.

¹ <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commissions-wacc-notice-wacc-parameters-report-2022>

Pragniemy zwrócić uwagę, iż zgodnie z przyjętą przez Komisję oraz BEREC definicją pojęcia „gearing” jest to gotowa do użycia we wzorze na WACC waga kapitału obcego. Jak stanowi pkt 52 komunikatu Komisji - *Zawiadomienie Komisji w sprawie obliczania kosztu kapitału dla istniejącej infrastruktury w kontekście dokonywanego przez Komisję przeglądu zgłoszeń krajowych w unijnym sektorze łączności elektronicznej*² wskaźnik dźwigni finansowej to udział zadłużenia w wartości przedsiębiorstwa, który oznacza się następującym wzorem: $g=D/V$. Wartość przedsiębiorstwa stanowi zaś suma zadłużenia i kapitału własnego, co wyraża się wzorem $V= D+E$ (pkt. 51 Zawiadomienia Komisji). A zatem, zgodnie z przedstawionymi definicjami $g=D/(D+E)$.

Do takiej samej definicji wskaźnika gearing odnosi się także Prezes UKE na str. 19 Projektu decyzji: *„Dźwignia (gearing) jest miarą dźwigni finansowej przedsiębiorstwa. Porównuje kwotę finansowania dłużnego z kwotą wartości firmy. Parametr „g” jest istotny w formule WACC, ponieważ zapewnia wagę kosztu kapitału obcego i uzupełnia (1-gearing) wagę dla kosztu kapitału własnego. Parametr „g”, jak zostało wskazane poprzednio, jest blisko związany z oszacowaniem ostatecznej Beta kapitału własnego. Dźwignia finansowa” (g), zgodnie z Zawiadomieniem KE, jest formalnie uznawana za relatywną wagę kapitału obcego do całkowitej wartości firmy, zgodnie ze wzorem: $g = D / D + E$ ”.* [podkr. T-Mobile]

Biorąc powyższe pod uwagę nie ulega wątpliwości, że wskaźnik dźwigni finansowej wyraża się formułą $g=D/(D+E)$. Do wyliczenia WACC, w miejsce formuły $D/(D+E)$ wystarczy podstawić wartość wskaźnika gearing (g) z Raportu BEREC 2022.

Wzór na WACC przedstawia się następująco:

$$WACC = [(E/(D+E) \times (RFR + \beta \times ERP)] + [(D/(D+E) \times (RFR + Debt Premium)]$$

Zatem podstawiając g w miejsce $D/(D+E)$, otrzymamy następujący wzór:

$$WACC = [(E/(D+E) \times (RFR + \beta \times ERP)] + [g \times (RFR + Debt Premium)]$$

Z kolei, udział kapitału własnego ($E/(D+E)$) wyliczamy stosując formułę $1-(D/(D+E))$, którą możemy również przedstawić jako 1-g, co prowadzi do następującego przekształcenia wzoru WACC:

$$WACC = [(1-g) \times (RFR + \beta \times ERP)] + [(g \times (RFR + Debt Premium)]$$

W związku z powyższym prawidłowo określona struktura kapitału, gdyby przyjąć średnią arytmetyczną (jak czyni to Prezes UKE) wskaźnika gearing, dla całej grupy porównawczej BEREC, powinna przyjąć odpowiednio wartości: 42,42% (waga kapitału obcego) oraz 57,58% (waga kapitału własnego) zamiast wartości przyjmowanych w Projekcie decyzji 29,78% (kapitał obcy) i 70,22% (kapitał własny).

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1106\(01\)&from=DE](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1106(01)&from=DE)

Błędne ustalenia w zakresie struktury kapitału i znaczne zawyżenie udziału kapitału własnego ma istotny negatywny wpływ na wartość WACC. Większy udział droższego kapitału własnego przekłada się bezpośrednio na wyższy WACC. Gdyby przyjąć wskazaną powyżej, prawidłowo wywiedzioną z Raportu BEREC 2022, strukturę kapitału, otrzymalibyśmy wartości WACC przedstawione w Tabeli 1, a więc znacznie niższe niż wartości przyjęte przez Prezesa UKE w Projekcie decyzji (6,62% pre-tax).

Tabela 1.

	Raport BEREC 2022
WACC post-tax	4,96%
WACC pre-tax	6,12%

Na koniec chcielibyśmy zwrócić uwagę na praktykę stosowania wskaźnika gearing przez regulatorów z innych krajów, którzy również w swoich decyzjach odwołują się do średniej arytmetycznej wskaźnika „gearing” z aktualnego na dzień ich wydawania Raportu BEREC. Stosują jednak te wartości wprost, bez dokonywania jakichkolwiek dodatkowych przekształceń. Z decyzji notyfikacyjnej z dnia 14 października 2021 r. (w sprawie Case CZ/2021/2338: Weighted Average Cost of Capital (WACC) in Czechia) wynika, iż wskaźnik gearing 39,22% został zastosowany zgodnie z jego definicją ujętą w Zawiadomieniu Komisji oraz w Raporcie BEREC. Czeski organ regulacyjny stosuje ten wskaźnik wprost (jako wagę kapitału obcego) i na jego podstawie wylicza wagę kapitału własnego, zgodnie z wzorem $E=1-g$. Osiąga on zatem dokładnie takie same wartości wagi kapitału własnego jak średnia arytmetyczna dla grupy porównawczej w odpowiednim Raporcie BEREC (co ilustruje Tabela 2).

Tabela 2.

Parametr	Decyzja czeska
Koszt kapitału obcego	2,422%
Podatek	19%
Koszt kapitału własnego	5,181%
Waga kapitału obcy (gearing)	39,216%
Waga kapitału własnego	60,784%
WACC (post-tax)	3,919%
WACC (pre-tax)	4,838%

Dokładnie w taki sam sposób traktuje wskaźnik gearing słoweński regulator. W decyzji notyfikacyjnej Komisji z dnia 29 czerwca 2021 r. (w sprawie Case SI/2021/2326: Determination of the Weighted Average Cost of Capital (WACC) for regulated products and services in Slovenia) regulator słoweński

przyjmuje jako wagę kapitału obcego wartość wskaźnika gearing (wartość z Raportu BEREC z 2020 r.). Z kolei waga kapitału własnego została określona zgodnie ze wzorem $E=1-g$.

Tabela 3.

Parametr	Decyzja słoweńska
Koszt kapitału obcego	2,24%
Podatek	19%
Koszt kapitału własnego	5,13%
Waga kapitału obcy (gearing)	36,95%
Waga kapitału własnego	63,05%
WACC (post-tax)	3,90%
WACC (pre-tax)	4,82%

Powyższe potwierdza, że podejście przyjęte przez Prezesa UKE nie jest właściwe i nie znajduje uzasadnienia ani w dokumentach unijnych, ani w praktyce innych regulatorów UE.

Biorąc powyższe pod uwagę wnosimy o zastosowanie w ostatecznej decyzji Prezesa UKE wartości gearing równej średniej arytmetycznej dla grupy porównawczej w wysokości 42,42% jako wagi kapitału obcego oraz wartości 57,58% (1-g) jako wagi kapitału własnego.

2. Brak wystarczającego uzasadnienia dla zastosowania dodatkowej premii za ryzyko inwestowania w światłowodowe sieci dostępowe w Polsce

Prezes UKE wprowadza w Projekcie decyzji dodatkową premię za ryzyko związane z inwestycjami OPL w sieci światłowodowe w wysokości 1,84%, co przekłada się na wzrost wskaźnika WACC dla tego typu infrastruktury o 1,84 p.p. Tym samym wskaźnik WACC dla infrastruktury światłowodowej został określony w Projekcie decyzji w wysokości 8,46%.

W ocenie T-Mobile brak jest w Polsce uzasadnienia dla zastosowania proponowanego podejścia. Wprawdzie proponowana premia jest niższa niż w decyzji Prezesa UKE z 2021 r. (2,05%), ale wyższa niż przyznana premia z tego tytułu w 2018 r. i w 2019 r. (1,25%). Prezes UKE nie wskazał przy tym żadnych szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby wzrost premii za ryzyko na przestrzeni ww. lat, w szczególności biorąc pod uwagę rosnące znaczenie sieci światłowodowych oraz rosnący popyt na tego typu usługi w Polsce (w tym dla OPL). Brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia, aby uznawać, iż inwestowanie w sieci światłowodowe Polsce w 2023 roku i latach następnych będzie obarczone większym ryzykiem niż to miało miejsce w 2018 lub 2019 roku.

O ile nie negujemy, że mogą występować okoliczności uzasadniające zastosowanie wyższej premii za ryzyko związane z inwestycjami w światłowody, to jednak trudno takie okoliczności odnaleźć obecnie w Polsce.

Uzasadniając kontynuację swojej dotychczasowej polityki w zakresie stosowania wyższego wskaźnika WACC dla sieci światłowodowych w Polsce, Prezes UKE wskazuje na korelację pomiędzy stosowaną premią za ryzyko a wzrostem do 5,9 mln liczby gospodarstw domowych znajdujących się w zasięgu FTTH OPL. W oparciu o statystyki odnoszące się do przyrostów w zakresie zasięgu FTTH OPL w latach 2016-2021 krajowy organ regulacyjny stwierdza, iż dotychczasowa polityka w zakresie wskaźnika WACC przyniosła „wymierne efekty w postaci nowych inwestycji”. Pragniemy jednak wskazać, iż przedstawione wartości nie mogą stanowić wystarczającego dowodu na poparcie powyższej tezy. OPL nie jest podmiotem wyznaczonym jako posiadający znaczącą pozycję rynkową na obszarze całego kraju a jedynie na jego części. Bez wskazania danych prezentujących przyrosty inwestycji na obszarach regulowanych (gdzie zastosowanie ma wyznaczony przez Prezesa UKE wskaźnik WACC) oraz nieregulowanych, powyższa teza nie ma więc żadnego oparcia faktycznego. Z przedstawionych danych nie wynika bowiem, czy i jaka część zrealizowanych przez OPL inwestycji została dokonana na obszarach regulowanych, na których OPL została wyznaczona jako podmiot SMP i gdzie stosuje wyższy WACC. Szczegółowa analiza dokonanych przez OPL inwestycji może przecie wskazywać, iż większość lub nawet ich całość była realizowana na obszarach nieregulowanych, a tym samym nie potwierdzać występowania jakiegokolwiek korelacji między stosowaną premią za ryzyko a wielkością inwestycji. Dane pozwalające ustalić zakres inwestycji OPL na obszarach regulowanych znajdują się w dyspozycji Prezesa UKE, który w ramach corocznego procesu inwentaryzacji otrzymuje od przedsiębiorców telekomunikacyjnych szczegółowe informacje na temat infrastruktury szerokopasmowej (w tym na temat zasięgów i technologii na poziomie pojedynczych punktów adresowych).

W związku z powyższym wnosimy o przeprowadzenie dowodu na okoliczność wpływu stosowanego WACC na poziom inwestycji dokonanych przez OPL (zarówno w wartościach bezwzględnych jak i %) w obszarach regulowanych i nieregulowanych na przestrzeni wskazanych lat, tj. od 2016 do końca 2021 roku oraz o uzupełnienie decyzji o powyższe dane.

Odnosząc się do przyszłych inwestycji OPL w sieci światłowodowe pragniemy także zwrócić uwagę na zmiany zachodzące na polskim rynku telekomunikacyjnym, związane z powołaniem przez OPL, wspólnie z funduszem kapitałowym APG, spółki Światłowód Inwestycje. Zgodnie z publicznymi zapowiedziami podmiot ten ma do 2025 r. wybudować sieć światłowodową obejmującą 1,7 mln gospodarstw domowych, głównie w obszarach charakteryzujących się niskim lub średnim poziomem konkurencji. Dodatkowo, OPL wniósł do tej spółki łącza światłowodowe do ok. 0,7 mln gospodarstw domowych (z czego pewna część zlokalizowana jest na obszarach regulowanych). Natomiast OPL, zgodnie z informacjami przekazanymi w *Raporcie Zintegrowanym 2021 Orange Polska* (dalej „Raport OPL”), planuje „w jeszcze większym stopniu polegać na porozumieniach z innymi operatorami, a budowa własnej sieci będzie ograniczana do projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa”.³

³ https://www.orange-ir.pl/wp-content/uploads/2022/08/Orange-2021_PL_29.08.2022.pdf, str. 71

Z powyższego wynika, iż przyszłe inwestycje OPL w sieci światłowodowe będą raczej realizowane w oparciu o Światłowód Inwestycje. A zatem premia za ryzyko inwestycyjne, którą zamierza zastosować Prezes UKE, będzie mieć raczej zastosowanie do sieci, które zostały już wybudowane lub są współfinansowane ze środków unijnych i nie należy spodziewać się pozytywnego wpływu zastosowanej premii na inwestycje OPL w przyszłości. Warto także nadmienić, iż w zakresie realizowanych projektów z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, to państwo przejmuje na siebie zasadniczą część ryzyka, współfinansując tzw. lukę inwestycyjną.

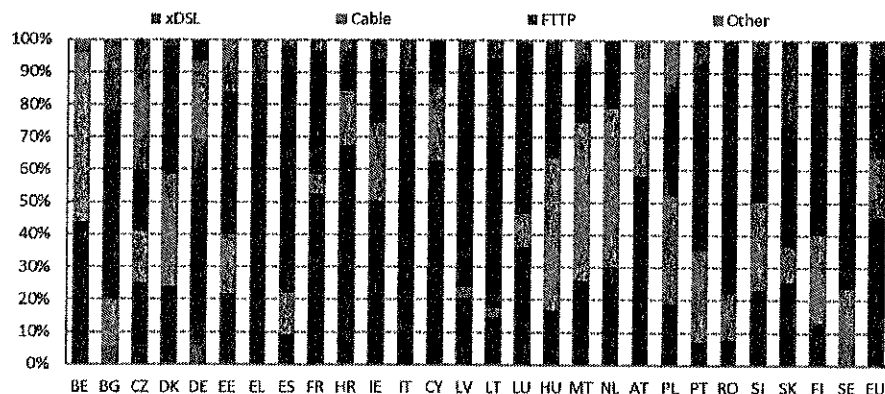
W związku z powyższym wnosimy o uwzględnienie przez Prezesa UKE powyższych okoliczności, związanych z powołaniem Światłowód Inwestycje i ich wpływu na przyszły poziom inwestycji OPL w infrastrukturę światłowodową.

Kolejnymi argumentami wskazującymi – zdaniem Prezesa UKE – na potrzebę zastosowania premii za ryzyko mają być także okoliczności związane z przyszłym rozwojem sieci światłowodowych w Polsce, tj. niepewność w odniesieniu do zapotrzebowania detalicznego i hurtowego na usługi o dużych przepływnościach, niska penetracja sieciami światłowodowymi gospodarstw domowych w Polsce, niepewność w odniesieniu do postępu technologicznego, czy konkurencja ze strony innych technologii (kablowych czy 5G). Biorąc jednak pod uwagę okoliczności występujące w Polsce, są to ustalenia co najmniej zaskakujące.

Prezes UKE stwierdza w Projekcie decyzji iż „popyt na usługi o dużych przepływnościach jest jeszcze ciągle niepewny”. Jednakże dane z lipca 2021 r., zaprezentowane w *Digital Economy and Society Index 2022*⁴ (dalej „DESI”), opublikowanym przez Komisję Europejską, wskazują na trend przeciwny. Udział technologii światłowodowych (FTTP) w ogólnej liczbie subskrypcji w Polsce jest znacznie wyższy niż odpowiedni udział technologii miedzianych xDSL (patrz wykres poniżej). W tym kontekście wniosek dotyczący występowania niepewności co do popytu na technologie światłowodowe, będący jednym z uzasadnień dla stosowania dodatkowej w stosunku do sieci miedzianych premii za ryzyko związane z inwestowaniem w światłowody, nie znajduje potwierdzenia w liczbach.

⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/countries-digitalisation-performance>

Figure 32 Fixed broadband subscriptions – technology market shares in the EU (% of subscriptions), July 2021

Source: Communications Committee (COCOM)

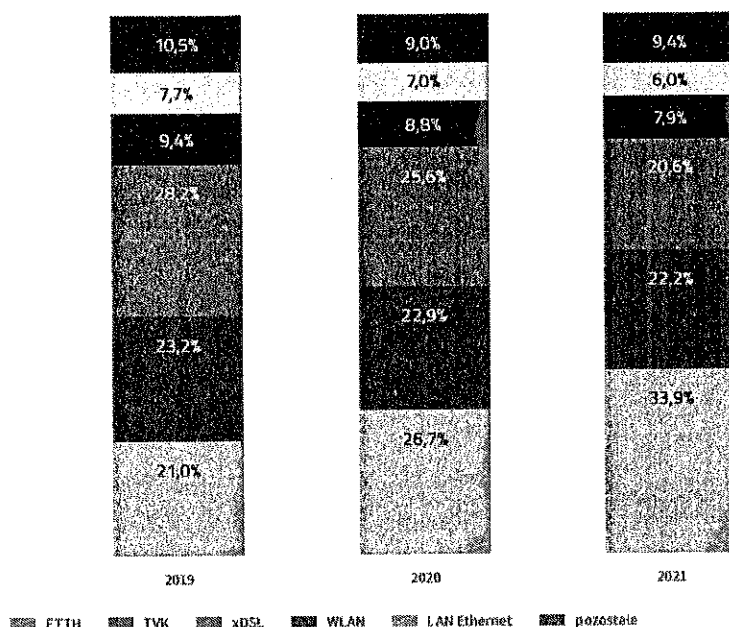
Źródło: Digital Economy and Society Index 2022

Powyższe zjawisko potwierdzają dane pochodzące z najnowszego „Raportu o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2021 roku”⁵ (dalej „Raport Prezesa UKE”) opublikowanego przez Prezesa UKE w czerwcu 2022 roku. Zgodnie z przedstawionymi tam informacjami, już od 2020 r. światłowody mają najwyższy udział w strukturze przychodów z usług stacjonarnego dostępu i co więcej charakteryzują się one bardzo dużą dynamiką. W 2020 r. stanowiły one 26,7% a w 2021 r. aż 33,9% (wzrost aż o 7,2 p.p r/r) przychodów tego rodzaju. Z kolei przychody z łączny xDSL charakteryzowały się bardzo wyraźną tendencją spadkową (spadek o 5 p.p r/r) – w 2020 r. ich udział wynosił 25,6% a w 2021 r. 20,6%. Także Orange Polska S.A., w Raporcie OPL, odnotowuje, iż na wzrost wskaźnika ARPO OPL w ostatnim roku (2021) ma właśnie m.in. „rosnący udział klientów światłowodowych, którzy generują dużo wyższy średni przychód na abonenta z uwagi na większy udział usługi telewizyjnej, rosnący udział klientów z domów jednorodzinnych (gdzie cena usługi jest wyższa) oraz rosnący udział klientów korzystających z wyższych prędkości (600 MB/s i 1GB/s), które są droższe.”⁶

⁵ <https://www.uke.gov.pl/akt/raport-o-stanie-rynku-telekomunikacyjnego-w-2021-r-431.html>

⁶ https://www.orange-ir.pl/wp-content/uploads/2022/08/Orange-2021_PL_29.08.2022.pdf, str. 75

Wykres 3. Struktura przychodów z dostępu stacjonarnego do internetu pod względem wykorzystywanych technologii

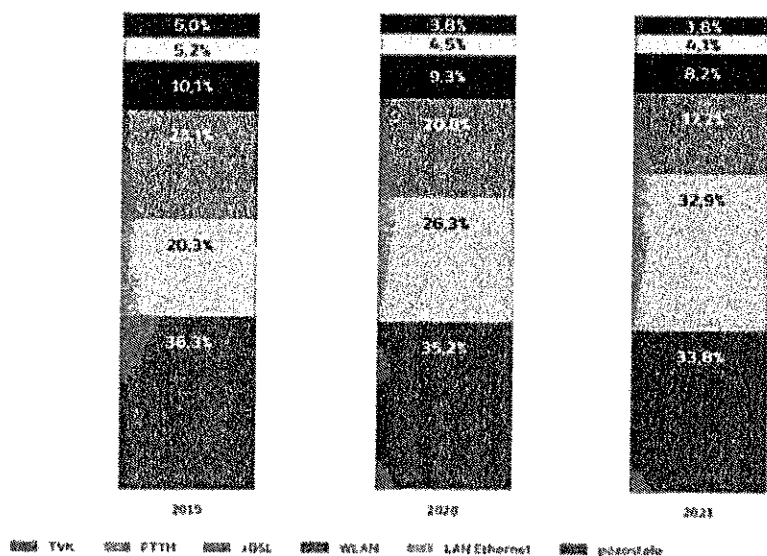

Źródło: UKE

Źródło: Raport Prezesa UKE o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2021 roku

Z Raportu Prezesa UKE wynika, iż podobne trendy obserwujemy również, jeśli chodzi o liczbę użytkowników technologii światłowodowej. W 2021 r. tego typu łącza stanowiły już 32,9% wszystkich dostępow stacjonarnych w Polsce. Prezes UKE odnotowuje także istotne wzrosty liczby użytkowników FTTH. Kolejny rok z rzędu zmalała natomiast liczba osób korzystających z internetu za pomocą technologii xDSL. Nawet technologie kablowe, które jeszcze w 2021 r. nieznacznie przewyższały technologie światłowodowe w zakresie liczby użytkowników, charakteryzują się trendem malejącym.

Wykres 5. Struktura użytkowników dostępu stacjonarnego ze względu na wykorzystywaną technologię dostępową

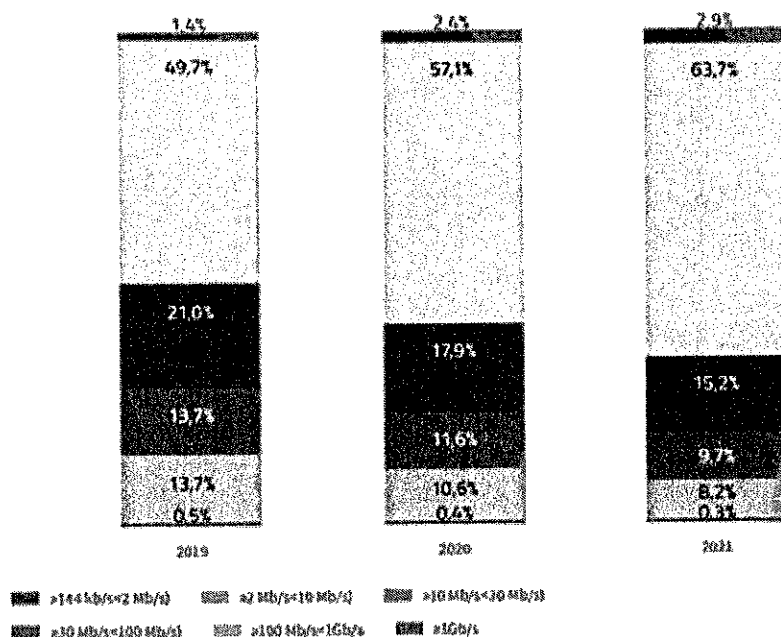
Źródło: Raport Prezesa UKE o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2021 roku

W podobny sposób zmiany na rynku telekomunikacyjnym odnoszą się do OPL. Zgodnie z Raportem OPL również ta spółka odnotowuje rosnącą liczbę klientów łączy światłowodowych. W 2019 r. było to 520 tys., w 2020 r. już 725, a w 2021 r. aż 945 tysięcy.⁷

Prezes UKE wskazuje w swoim najnowszym raporcie o stanie rynku telekomunikacyjnego również na szczególnie widoczny w ostatnich latach trend „przyspieszania internetu stacjonarnego”. W 2021 r. z łączy o przepustowości min. 100 Mb/s korzystało aż 66,6% użytkowników internetu (w 2019 r. było to 51%). Prezes UKE podkreśla także systematyczny wzrost zapotrzebowania na łącza o najwyższych przepływnościach, tj. minimum 1 Gb/s. Ich liczba w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 24%, a w przeciągu dwóch lat zwiększyła się ponad dwukrotnie. Z bardzo szybkich łączy korzystało w 2021 r. 2,9% użytkowników.

⁷ https://www.orange-ir.pl/wp-content/uploads/2022/08/Orange-2021_PL_29.08.2022.pdf, str. 74

Wykres 11. Udział łączny w podziale na przepływność

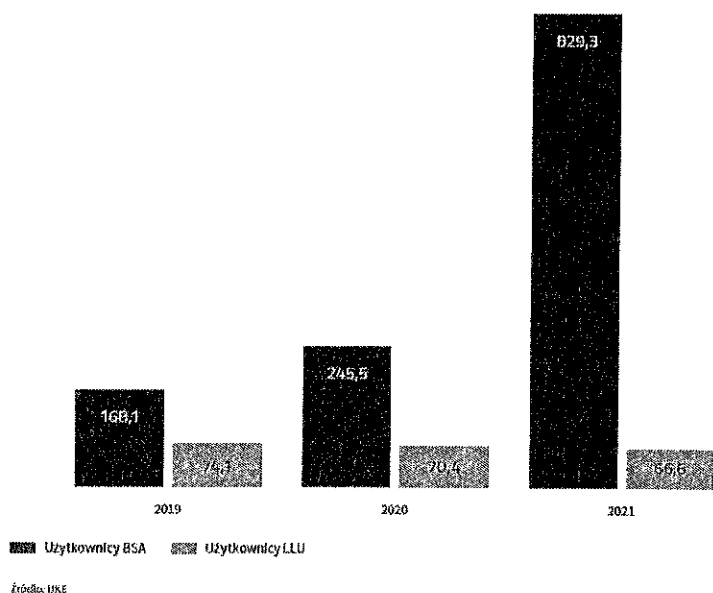

Źródło: UKE

Źródło: Raport Prezesa UKE o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2021 roku

Także w zakresie popytu hurtowego trudno mówić o szczególnej czy nawet zwiększonej niepewności. Prezes UKE wskazuje na panujący na polskim rynku trend udostępniania sieci światłowodowych na rzecz innych operatorów, szczególnie nieposiadających własnej infrastruktury światłowodowej. Liczba użytkowników, którym przedsiębiorcy świadczyli usługi w oparciu o dostęp typu BSA w 2021 r., zgodnie z Raportem Prezesa UKE, zwiększyła się o prawie 238% wobec 2020 r. i wyniosła 0,8 mln.

Wykres 12. Liczba użytkowników, którym przedsiębiorcy świadczyli usługi internetowe w oparciu o BSA i LLU (tys.)

Źródło: Raport Prezesa UKE o stanie rynku telekomunikacyjnego w Polsce w 2021 roku

Sieci światłowodowe uznaje się w Polsce za rozwiązanie przyszłościowe, które na długie lata pozwoli zaspokajać potrzeby obywateli i przedsiębiorców na usługi dostępu do szybkiego Internetu w lokalizacji stacjonarnej, a także jako medium niezbędne do podłączenia punktów dostępu radiowego na potrzeby przyszłych sieci 5G. Dlatego w Polsce dostęp do Internetu oparty o łącza światłowodowe staje się powszechny i dominujący i charakteryzuje się istotną dynamiką wzrostu. Zgodnie z powoływanym powyżej Raportem DESI obecnie 52% gospodarstw domowych ma doprowadzone łącza FTTP w Polsce. Jest to wartość wyższa niż średnia unijna (50%), czy w wielu innych krajach Europy Zachodniej (Niemcy 15%, Włochy 44%, Belgia 10%). Także sieci, wykorzystujące technologie HFC/DOCSIS czy Gigabit Ethernet również w coraz większej części są oparte o dostęp światłowodowy do budynków. Należy także zwrócić uwagę, iż znaczenie wydajnej i szybkiej łączności elektronicznej istotnie wzrosło w okresie pandemii COVID-19. Okazało się, że cyfryzacja procesów gospodarczych i administracyjnych jest najlepszym sposobem na uodpornienie i wzmocnienie gospodarki, pozwalającym jej przejść przez niespotykane dotąd kryzysy (zachowanie ciągłości procesów biznesowych, administracyjnych, społecznych było możliwe dzięki wykorzystaniu łączności do ich realizacji), a także zwiększenie efektywności kosztowej przedsiębiorstw. Biorąc pod uwagę rosnące ceny energii nie tylko nie należy się spodziewać zmiany tego trendu, ale wręcz jego wzmocnienia. Technologie światłowodowe są również

zdecydowanie bardziej efektywne energetycznie, co w dobie rosnących cen energii, będzie miało również istotne znaczenie w kontekście przyszłych inwestycji.

W związku z powyższym wnosimy o uwzględnienie powyżej przedstawionych danych, w tym odnośnie rosnącego popytu oraz zasięgu sieci światłowodowych w Polsce, w postępowaniu dowodowym w przedmiotowej sprawie.

Prezes UKE wskazuje w Projekcie decyzji także, iż „ryzyko zmniejszenia w bliskim terminie napływu środków unijnych na realizację inwestycji infrastrukturalnych, wpływa na konieczność korzystania ze źródeł finansowania charakteryzujących się wyższym kosztem kapitału.”

Takie ustalenie Prezesa UKE co do ryzyka zmniejszenia w bliskim terminie napływu środków unijnych jest zaskakujące w świetle informacji, iż w obecnej perspektywie finansowej (w latach 2023-2027) na budowę infrastruktury szerokopasmowej w Polsce planowane jest rozdysponowanie przez Rząd niemalże 2 mld EUR w postaci bezzwrotnych dotacji (Krajowy Plan Odbudowy oraz Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy) oraz 1,4 mld EUR w postaci instrumentów zwrotnych (w tym częściowo zwrotnych). Wprawdzie, przy wydatkowaniu środków będzie obowiązywać zasada neutralności technologicznej, to jednak parametry techniczne przyszłych sieci i obecne trendy technologiczne, będą powodować, iż albo wszystkie środki, albo ich zdecydowana większość zostanie przeznaczona na budowę sieci światłowodowych. Zapowiadane jest, że w ramach tych środków może powstać ok. 1,5 mln nowych łączy światłowodowych. Wysokość tych środków jest bezprecedensowa i znacznie przewyższa ich wysokość w poprzednich perspektywach finansowych. Rząd zapowiada uruchomienie konkursów na początku przyszłego roku, a obecnie trwają intensywne prace związane z określaniem warunków przyszłej interwencji. Prezes UKE uczestniczy w procesie projektowania przyszłej interwencji (m.in. w zakresie wyznaczania punktów adresowych do interwencji w ramach przygotowanego przez siebie modelu kosztowo-popytowego), a zatem taką wiedzę posiada z urzędu.

Pozostałe ryzyka o charakterze ogólnogospodarczym czy makroekonomicznym, wskazane w Projekcie decyzji, nie są specyficzne dla łączy światłowodowych i powinny już być uwzględnione w parametrach służących do wyznaczenia WACC dla sieci miedzianych.

W związku z powyższym uważamy, iż Prezes UKE nie uzasadnił w wystarczający sposób konieczności ustalenia dodatkowej premii za ryzyko inwestycyjne związane z sieciami światłowodowymi w Polsce. Dlatego wnosimy o odstąpienie od określenia dodatkowej premii za ryzyko i ustalenie wskaźnika WACC dla sieci światłowodowych OPL na takim samym poziomie jak dla sieci miedzianych.